

FINANSIELL REVISJON | FORVALTNINGSREVISJON | FINANSFORVALTNING | SELSKAPSKONTROLL | RÅDGIVNING

Revisjonsrapport

Malvik kommunes engasjement i biogasselskapet

Malvik kommune

Desember 2013

Forord

Denne undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra kontrollutvalget i Malvik kommune i perioden august 2013 – desember 2013.

Revisjon Midt-Norge IKS vil takke alle i og utenfor Malvik kommune som har bidratt med informasjon til undersøkelsen.

Trondheim, 23.12.2013

Frode Singstad
Oppdragsansvarlig revisor

Anne Gråberg
Prosjektmedarbeider

Sammendrag

Gjennom denne rapporten har vi så langt det lot seg gjøre kartlagt prosessen med forsøk på etablering av et biogassanlegg, først på Sveberg i Malvik kommune, og senere på ulike steder i Trondheim. Prosessen har vært ført av Malvik kommune, Spis Grillstad AS og det finske selskapet Preseco Oy gjennom selskapet Malvik Biogass AS - senere Norsk Biodrivstoff AS. Forsøkene lyktes ikke. Den utslagsgivende årsaken til at det ikke lyktes å realisere et anlegg på Sveberg, var at Spis Grillstad AS ikke klarte å realisere sitt planlagte slakterianlegg der. Slik biogassanlegget var prosjektert, var det avhengig av samlokalisering med slakteriet.

Preseco skulle stå for leveransen av anlegget. Da det ble klart at det ikke lot seg gjøre å realisere et anlegg på Sveberg, hadde Malvik Biogass AS allerede overført ca. 5,5 mill. euro til Preseco. Malvik Biogass AS og Preseco inngikk senere en forliksavtale som medførte at Preseco ble skyldig Malvik Biogass 4,3 mill. euro, men Preseco gikk konkurs før noe av dette kravet ble innfridd.

Våre beregninger viser at Malvik kommune etter dette har tapt kr 22,1 mill. på sitt engasjement i biogassanlegget, i tillegg kommer kr 5,6 mill. fra det kommunalt heleide selskapet Malvik Næringsbygg AS. Totalt blir det kr 27,7 mill.

Revisjonen har ikke gjort noen vurdering av hvorvidt det var rett av Malvik kommune å gå inn i dette prosjektet i 2007. Vi nøyer oss med å konstatere at kommunestyret tok en risiko som de burde forstå var relativt stor. Derimot er vi kritisk til hvordan prosessen er håndtert videre fra kommunens side, og særlig på følgende punkter:

- Salget av kommunens aksjer i selskapet i 2013, som ordfører gjorde uten vedtak fra kommunestyret. Med den handlingen gikk ordfører utover sine fullmakter, og begikk samtidig et habilitetsmessig overtramp.
- Prosessen ser ut til å ha vært styrt av noen sentrale folkevalgte, uten at kommunestyret som eier har vært involvert i tilstrekkelig grad.
- Ikke alle overføringer til selskapet har vært gjenstand for kommunestyrets oppmerksomhet.
- En uryddig prosess ved inngåelse av låneavtale mellom Malvik Biogass AS og Malvik Næringsbygg AS.

Innhold

1	Innledning.....	7
1.1	Bakgrunn og problemstillinger.....	7
1.2	Om undersøkelsen	7
1.3	Avgrensning.....	8
1.4	Metode	9
1.5	Kontrollkriterier.....	10
2	Kartlegging av prosessen med etablering av biogassanlegg	11
2.1	Bakgrunn	11
2.2	Kommunens inntreden i selskapet	12
2.3	Leveransen fra Preseco	14
2.4	Nortura overtar slakteriet	20
2.5	Arbeid med andre potensielle samarbeidspartnere	21
2.6	Presecos konkurs	22
2.7	Salg av kommunens aksjer	23
3	Hvor mye har kommunen tapt på sitt engasjement i biogassanlegget?	25
4	Har kommunen opptrådt kritikkverdig underveis i prosessen?	27
4.1	MKs inntreden i selskapet.....	28
4.2	Kommunens del av finansieringen	29
4.3	Utøvelse av eierskap: roller, orienteringer og dokumentasjon	31
4.4	Salg av kommunens aksjer	32
5	Høring	33
6	Konklusjon.....	34
	Kilder	35
	Vedlegg 1: Enkel tidslinje	36
	Vedlegg 2: Dokumentgrunnlag: avtaler.....	37

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og problemstillinger

Ordfører orienterte i Malvik kommunestyre den 29.1.2013 om kommunens engasjement i selskapet Malvik Biogass AS, senere Norsk Biodrivstoff AS. Ordfører har i flere perioder vært styreleder i disse selskapene. Han opplyste at han ville be KU se nærmere på engasjementet og «få alle kort på bordet». Formannskapet vedtok i sak 16/13 å be KU vurdere om det var grunnlag for en granskning av saken. Kontrollutvalget vedtok etter dette i sitt møte den 6.5.2013, sak 14/13, å bestille en gjennomgang av Malvik kommunes engasjement i biogasselskapet. I vedtaket står følgende:

Kontrollutvalget bestiller en gjennomgang av kommunens engasjement og oppfølging av sine eierinteresser knyttet til etablering av biogassanlegg i Malvik kommune.

Kontrollutvalget ba i sitt møte om at Revisjon Midt-Norge IKS skulle utarbeide en prosjektskisse for gjennomføring av undersøkelsen. Skissen ble presentert i kontrollutvalgets møte den 17.6.2013, sak 021/13. Kontrollutvalget sluttet seg i dette møtet til prosjektskissen. Undersøkelsen er etter dette gjennomført av Revisjon Midt-Norge IKS i tråd med kontrollutvalgets bestilling.

Problemstillingene har vært:

1. Kartlegging av prosessen med etablering av biogassanlegg
2. Hvor mye har kommunen tapt på sitt engasjement i biogassanlegget?
3. Har kommunen opptrådt kritikkverdig underveis i prosessen?

1.2 Om undersøkelsen

Undersøkelsen retter seg mot kommunens rolle som eier, og kan ses på som en del av selskapskontrollen i Malvik kommune, selv om kommunen ikke lenger er eier i selskapet. Det er likevel ikke en selskapskontroll i formell forstand, jf. koml. § 77 nr 5. RSK001 standard for forvaltningsrevisjon gjelder ikke for arbeidet, men vi har likevel lagt til grunn dens krav til kvalitet og prosess så langt det passer.

For å kunne gi en objektiv og legitim vurdering av om kommunen har opptrådt kritikkverdig, har vi etablert kriterier som vi vurderer praksisen opp mot. Disse er hentet fra autoritative kilder: kommuneloven, aksjeloven og normer for god eierstyring.

1.3 Avgrensning

Proessen med forsøk på etablering av et biogassanlegg har vart siden 2006 og involverer mange aktører, så vel nasjonale som internasjonale. Noen av dem er avvirket. Biogasselskapet er fremdeles i virksomhet, men uten Malvik kommune som eier. Som forutsatt i KU-sak 14/13, var mengden dokumentasjon i kommunens arkiver en utfordring innledningsvis, men vi har ved hjelp av ulike kilder og informanter fått tilgang til en relativt stor mengde dokumentasjon. Det gjør at vi har et tilstrekkelig grunnlag til å svare på de skisserte problemstillingene.

Hovedmålet med denne undersøkelsen har vært å vurdere kommunens rolle underveis. Hvilket beslutningsgrunnlag har kommunen hatt når de overførte midlene? Har kommunen som eier i selskapene opptrådt ryddig og profesjonelt (herunder særlig ordførers rolle)? Samtidig er det klart at denne undersøkelsen ikke er en øvelse i etterpåklokskap. Derfor har vi identifisert kritiske punkter i kommunens engasjement i prosessen, og vurdert om kommunens håndtering på disse punktene har vært godt nok. Dette har forutsatt en relativt grundig gjennomgang av, og redegjørelse for, prosessen fra starten og fram til i dag.

Likevel må vi presisere at undersøkelsen er gjennomført innenfor relativt knappe ressurser. Det innebærer at ikke alle sider av prosessen er belyst like grundig. Blant annet har vi i all hovedsak forholdt oss til aktører fra Malvik kommune. Innenfor ressursrammen har det ikke vært rom for å henvende seg til andre aktører som har hatt en rolle i prosessen, som Spis Grilstad, Nortura, Trondheim kommune og Renholdsverket, eller STFK og AtB.

I tillegg avgrensner vi i all hovedsak mot den delen av prosessen som foregikk før Malvik kommune gikk inn som eier av selskapet i 2007. Dette er likevel så vidt omtalt i kap. 2.

Vi har i arbeidet registrert flere forhold som kan være i konflikt med regelverket om offentlig støtte. Vi presiserer derfor at vi ikke har vurdert Malvik kommunes overføringer mot regelverket om offentlig støtte. Det gjelder ulike tilskudd, salg og overføring av tomter til både biogasselskapet og Spis.

Vi har heller ikke vurdert eventuelle avtalerettslige konsekvenser av salget av aksjene i 2013, se kap. 4.4.

1.4 Metode

For å svare på problemstillingene har vi basert oss på økonomidata fra både Malvik kommune og selskapet, og øvrig tilgjengelig dokumentasjon fra prosessen. Vi har gjennom henvendelser til ulike aktører som har vært involvert, samlet inn en betydelig mengde dokumentasjon om selskapet. I tillegg har vi gjennomført intervju med flere involverte aktører. På grunn av den begrensede ressursrammen for undersøkelsen har vi likevel måttet avgrense mengden intervjuer. Referat fra alle intervju er verifisert av informantene.

For å få kartlagt hvor mye kommunen har tapt på dette engasjementet, har vi foretatt en gjennomgang av kommunens regnskap i perioden fra 2007 til 2012. I tillegg er det gjennomført samtaler med regnskapsansvarlig for Malvik kommune i Værnesregionen.

Intervju:

Terje Granmo	Ordfører. Kommunens representant i generalforsamling og tidligere styreleder i biogasselskapet i to perioder
Randi Eikevik.	Tidligere styreleder og styremedlem i biogasselskapet
Steinar Sandgrind	Tidligere styremedlem i biogasselskapet (telefonintervju)
Torstein Rønning	Tidligere daglig leder i biogasselskapet
Eiliv Elden	Tidligere økonomisjef, nå spesialrådgiver hos rådmannen.
Christopher Worsøe	Tidligere Preseco, styremedlem og daglig leder i biogasselskapet
Erlend Solberg	Selskapets advokat siden sommeren 2008

Besvarelser per e-post:

Kristian Rolstad	Rådmann i Malvik kommune

Dokumentgjennomgang:

Sissel Mæhre Berbu	Regnskapsansvarlig for Malvik kommune i Værnesregionen

Vi har valgt å ikke navngi de involverte konsulentselskapene, fordi rapporten gjengir kritiske kommentarer til deres arbeid, som vi i liten grad har grunnlag for å etterprøve.

Spis Norge AS og senere Spis Grilstad AS omtales kun som «Spis».

Vedlegg 2 Dokumentoversikt, viser oversikt over de avtalene vi har gjennomgått. I tillegg har vi gjennomgått en rekke politiske vedtak med underlagsmaterieell, og en stor mengde korrespondanse mellom ulike aktører i ulike faser av prosessen.

Offentlige tilgjengelige kilder.

- Foretaksregisteret
- www.purehelp.no
- www.proff.no.

Tabellen nedenfor viser styrets sammensetning i perioden 2008 – 2013.

General-forsaml.	Terje Granmo	Randi Eikevik	Steinar Sand-grind	Odd E Dalsegg	Ståle Gausen	Leif Stråtveit	Anton Jensen	Christopher Worsøe	Torstein Rønning
28.02.08	Leder	Medl.	-	-	Medl.	Nestl.	-	Medl.	Vara
11.09.08	-	Leder	Medl.	-	Medl.	Nestl.	-	Medl.	-
20.11.08	-	Leder	Medl.	-	Medl.	-	Nestl.	Medl.	DL
25.02.09	-	Fratrådt	Medl.	-	Medl.	-	Nestl.	Medl.	-
2.03.09	Leder	-	Medl.	-	Medl.	-	Nestl.	Medl.+DL	-
5.10.09	Leder	-	Medl.	Nestl.	Medl.	-	-	Medl.	-
26.02.13*	-	-	-	-	-	-	-	Medl.	-

*Nye eiere: styret konstituert uten representanter fra Malvik kommune og Spis Grillstad AS

1.5 Kontrollkriterier

Våre vurderinger følger av kap. 4. I vurderingene har vi målt praksis opp mot kriterier utledet fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- Aksjeloven
- KS' anbefalinger for godt kommunalt eierskap

2 Kartlegging av prosessen med etablering av biogassanlegg

Her følger en redegjørelse for prosessen med forsøk på etablering av et biogassanlegg og senere engasjement i biogasselskapet. Dette er et rent beskrivende kapittel, basert på de kildene vi oppgir i kap. 1.4. En enkel tidslinje med oversikt over viktige hendelser ligger i Vedlegg 1: Enkel tidslinje. Fordi en stor del av kildegrunnlaget er intervju med ulike informanter med til dels motstridene oppfatninger, må vi ta store forbehold for framstillingen.

Våre vurderinger av enkelte forhold følger i kap. 4.

2.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for hele biogassprosjektet var at Spis Norge AS (heretter Spis) i 2006 besluttet at de ville investere i et nytt, stort slakterianlegg i Trøndelag. Etter en lengre prosess, med aktiv påvirkning fra politisk ledelse fra Malvik kommune, falt valget i august 2006 på Sveberg i Malvik. Valget var basert på et tilbud fra Malvik kommune om:

1. Kjøp av tomt fra kommunen på gunstige vilkår¹.
2. Kommunalt tilskudd til et renseanlegg for avløpsvann fra slakteriet på kr 5 mill.

I Spis' planer for slakteri på Sveberg ble det prosjektert inn et anlegg for produksjon av biogass, kombinert med renseanlegg for rensing av avløp fra slakteriet.

I en tidlig fase var TrønderEnergi og Veolia (Norsk gjenvinning) interessert i å samarbeide om etablering av biogassanlegget uten å gå inn som eiere, men de trakk seg. Selskapet ble deretter stiftet i 2007 av Malvik Everk AS og det finske selskapet Preseco Oy (heretter "Preseco") under navnet Malvik Biogass AS. Hovedmålet var å etablere et kombinert biogass-, rense- og komposteringsanlegg på nabotomten til Spis' planlagte slakteri. Anlegget skulle motta slakteavfall fra slakteriet gjennom et lukket system.

Preseco var et privateid selskap med hovedkontor i Finland, men med salgsrepresentasjon i flere land, herunder Norge. Selskapet hadde spesialisert seg på produksjon av anlegg med miljøvennlige gevinster, blant annet avfallshåndtering og produksjon av biogass. Preseco skulle ha driftsansvar for anlegget etter at det ble ferdigstilt. Ifølge Presecos stedlige

¹ Kr 250 per m² ferdig planert med vann og avløp til tomtegrensa. Kommunen skulle også dekke tilknytningsavgiftene til vann og avløp.

representant, Christopher Worsøe, oppfattet Preseco det som en absolutt forutsetning fra de andre eierne at Preseco skulle være medeiere i selskapet. Hensikten med det var å sikre at Preseco leverte anlegget i tråd med forutsetningene. Etter planen skulle Preseco eventuelt kjøpes ut av selskapet når anlegget var ferdigstilt og satt i drift.

Energien fra biogassen skulle i utgangspunktet utnyttas internt i slakteriet, men Spis' beregninger tilsa at anlegget ville generere overskuddsenergi. Derfor tok folkevalgte fra Malvik kommune initiativ for å utnytte energien til å levere fjernvarme til det nye boligområdet Svebergmarka. Ifølge intervjuene så kommunen dette som en mulighet til å realisere et nyskapende og miljømessig gunstig prosjekt.

Intervjuene tyder på at kommunens representanter hadde stor tillit til Preseco, som så ut til å være en stor, solid, utenlandsk samarbeidspartner med gode kontakter og tillit i markedet. Preseco hadde spesialisert seg på denne type miljøvennlig behandling av avfall, men hadde relativt få referanseprosjekt. Prosjektet på Sveberg var uansett nybrottsarbeid.

Spis hadde engasjert entreprenøren Skanska for å gjøre grunnarbeidet før bygging av slakteriet. I den avtalen lå det, ifølge vår informasjon, en opsjon for at Skanska også skulle gjøre grunnarbeidene på biogassanleggets tomt. Biogasselskapet eller Preseco var ikke involvert i denne avtalen, som ifølge intervjuene ble inngått av Spis og Malvik kommune. Opsjonen ble likevel gjort gjeldende, slik at Skanska senere fikk kontrakt på utarbeidelse på biogasstomta.

Det kommunalt heleide selskapet Malvik Slakteribyg AS ble stiftet i januar 2007, med Per Walseth som styreleder. Formålet med dette selskapet var å oppføre og eie den bygningsmassen Spis trengte, og leie denne ut til Spis. Allerede august samme år ble det klart at Malvik Slakteribyg AS ikke klarte å finansiere bygget. Løsningen ble at Spis overtok aksjene i Malvik Slakteribyg, og dermed også byggingen av slakteriet. Salget av Malvik Slakteribyg AS ble behandlet i kommunestyret i august 2007.²

2.2 Kommunens inntreden i selskapet

Etableringen av et biogassanlegg var en tydelig forutsetning for at Spis ville etablere slakteri på Sveberg. Kommunen ønsket derfor å stille tomt til rådighet for anlegget, på samme måte som de hadde gjort for slakteriet. Kommunen inngikk en intensjonsavtale med E-verket³ om

² Sak 82/07

³ Datert 20.03.2007

at kommunen stilte tomt til disposisjon (som tingsinnskudd i selskapet), mot at kommunen fikk aksjer tilsvarende tomtas verdi. En markedsvurdering fra Eiendomsmegler1 anslø markedspris på tomte til kr 360 per m² råtomt. Tomtestørrelsen var på det tidspunktet ikke avklart, men verdien ble anslått til i underkant av kr 5 mill.

Formannskapet vedtok i august 2007⁴ at Malvik kommune skulle gå inn i selskapet i tråd med intensjonsavtalen med E-verket. Vedtaket ble fattet med hjemmel i koml. § 13 («hasteparagrafen»). Saksutredningen til formannskapet viser at planen på den tiden var at Malvik kommune og Spis skulle tre inn i selskapet, samtidig som E-verket og Preseco fremdeles skulle være eiere.

Rundt samme tid ble det klart at E-verket ikke ønsket å være eier av selskapet. Vi har ikke fått noe klart svar på hva som var årsaken til det. Noen knytter det opp mot at E-verket foretok nye økonomiske beregninger som viste at prosjektet med fjernvarme til Svebergmarka ikke var lønnsomt. Flere sier at det var dårlig forhandlingsklima og stillstand i prosessen.

Dette aktualiserte uansett et behov for at Malvik kommune skulle gå mer aktivt inn i prosessen og samtidig overta deler av E-verkets aksjer. I november 2007 fattet kommunestyret to vedtak med stor betydning for saken. Kommunestyret vedtok en større avtale mellom kommunen og Spis, der flere forhold vedrørende slakteritomta og biogassanlegget ble regulert. Gjennom denne avtalen forpliktet kommunen seg til å bidra til å oppføre anlegget, og til å yte et tilskudd på kr 5 mill. til et renseanlegg/utslippsledning i tilknytning til biogassanlegget. Avtalen var gjenstand for flere runder med forhandlinger, og flere runder med behandling i kommunestyret. Endelig avtaletekst ble enstemmig vedtatt.⁵

I neste sak vedtok kommunestyret å tre inn som eier med 40 % eierandel.⁶ Vedtaket var i tråd med en løsning skissert av styreleder i Malvik Næringsutvikling AS, som saken i stor grad var basert på. Rådmannen skriver følgende i sin innstilling:

For Malvik kommune er det av stor betydning at slakteri og biogassanlegg på Sveberg blir realisert. Slakteriet vil medføre mange arbeidsplasser og virksomhet i Malvik. Biogassanlegget er svært viktig for en god miljøløsning for slakteriet og for forsyning av

⁴ Formannskapssak 56/07

⁵ Kommunestyresak 92/07

⁶ Kommunestyresak 93/07

energi til Svebergmarka boligområde. Den foreliggende skisse til totalløsning for disse prosjektene vurderes som den beste løsning for å få realisert begge deler.

For Malvik kommune knytter risikoen av dette prosjektet seg til en aksjekapital i Biogasselskapet på samlet xx mill. kroner. Av dette kan tomteverdi som tingsinnskudd utgjøre ca. 3,2 mill. kroner, basert på en tomteverdi på kr 250 kr pr m².

Rådmannen mener dette er en akseptabel pris for å sikre at det blir etablert et biogassanlegg i tilknytning til slakteriet. En studie utført av Sintef viser også at denne løsningen er den mest gunstige for å kunne etablere et tilbud om fjernvarme i Svebergmarka. Malvik kommunestyre har tidligere vedtatt at fjernvarme skal være et krav ved utbygging av disse boligområdene.

Biogassanlegget med kobling til fjernvarme i Svebergmarka vil være et spesielt miljøprosjekt som vil sette Malvik kommune på kartet i miljøsammenheng. Miljøprofilen er en viktig del av denne saken.

Ifølge ordfører la kommunen også vekt på at Spis Grilstad gjorde de samme vurderingene, og det var viktig for politisk nivå å lytte til markedsbaserte aktører.

På denne bakgrunnen vedtok kommunestyret å kjøpe E-verkets aksjer. Etter endringsforslag fra AP ble vedtakets siste setning slik:

Aksjekapital ut over vedtatt tinginnskudd dekkes ved bruk av kapitalfond begrenset oppad til 12. mill. ekskl. tomteverdi.

Etter dette var kommunens aksjekapital kr 12 mill, Dermed hadde kommunen en eierandel på 40 %, Spis hadde 40 % og Preseco 20 %.

2.3 Leveransen fra Preseco

2.3.1 Forutsetningene for anleggets drift

Spis garanterte gjennom avtaler for levering av 10.000 tonn slakteriavfall til biogassanlegget. Vår informasjon tyder på at anlegget i utgangspunktet kun skulle håndtere dette avfallet fra slakteriet, og at det skulle være tilstrekkelig til at anlegget ble lønnsomt. Selskapet gikk likevel ut i markedet og forhandlet med andre aktører, for å sikre ytterligere tilgang på råstoff. Det var fordi anlegget ble dimensjonert for økte mengder, og større tilfang av avfall ville ha gitt merinntekter for selskapet. Ifølge ordfører var det såpass store mengder råstoff i omløp i markedet, at det ikke ble sett på som noen stor utfordring å skaffe mer. Samtidig var det etter hvert klart at det ikke ville bli aktuelt å levere fjernvarme til Svebergmarka. Det innebar at

anlegget hadde overskuddsenergi som de måtte finne en løsning for å få utnyttet. Selskapet hadde allerede i denne fasen inngått forhandlinger med Trondheim kommune om levering av matavfall.

Tidligere styreleder Randi Eikevik mener at det var svært usikkert om avfallet fra slakteriet var tilstrekkelig til at biogassanlegget skulle være lønnsomt. Ifølge Eikevik fikk styret i oppstartsfasen utredninger fra et konsulentfirma som konkluderte med at grunnlaget for hele biogassprosjektet var svært usikkert, både gjennomføringen og den økonomiske gevinsten. Det ble særlig stilt spørsmål ved mengden avfall man trengte for at prosjektet skulle gå i pluss. Vi har ikke funnet noe dokumentasjon på dette, og informantene har ulikt syn på dette forholdet.

Ifølge Eikevik syntes Presecos representanter at den rapporten var veldig dårlig, og de bestilte derfor en ny rapport, fra et annet konsulentfirma. Denne rapportens kalkyler var langt mer positiv enn den tidligere rapporten. Ifølge Eikevik valgte styret å ha tillit til den siste rapporten av flere grunner: både at de følte at den første rapporten var preget av at biogass var nytt og ukjent, men også at eierne var ivrige etter å få dette pilotprosjektet opp å gå. Revisor har kun fått tilgang til den sistnevnte rapporten.

Tidligere daglig leder Torstein Rønning sier følgende om de kalkylene som styret valgte å basere prosjektet på:

Kalkylene var alt for dårlige, og de var basert på gale forutsetninger. I 2009 laget jeg en avviksanalyse, der jeg vurderte kalkylene opp mot realiteten. Den viste store avvik. Blant annet hadde ikke kalkylene tatt med avskrivninger på investeringer. Det førte til et avvik på over 9 mill. En annen hovedmangel var lønnsomhetsberegninga på selve driftssituasjonen. Blant annet var kostnaden på vannrensing i kalkylene beregnet til ca. 5 kr/m³. Virkelig kostnad er rundt 20 kr/m³. Med andre ord var ikke forutsetningene for lønnsom drift av anlegget til stede fra starten av. Etter mitt syn burde hele prosjektet ha vært skrinlagt allerede i mars 2008, da lønnsomhetskalkylene ble lagt fram.

Worsøe, Presecos representant, sier følgende:

Det største avviket i kalkylene var kloakkavgifta. Det skyldtes at kommunen hadde sagt til [konsulentfirmaet] at de ville kreve såkalt industripris for utslippene, og [konsulentfirmaet] baserte kalkylene på det. Det viste seg senere at dette ikke stemte. Det var også andre, mindre avvik. Men de utgjorde ikke mye, og prosjektet ville fremdeles ha vært lønnsomt også når det var kontrollert for disse avvikene.

Vi er kjent med at begge de omtalte konsulentselskapene er velansette aktører i bransjen. Utover dette har vi ikke grunnlag for å vurdere innholdet i påstandene fra de ulike partene.

Det er likevel klart at Rønnings avviksanalyse var noe av grunnlaget for selskapets krav mot Preseco, som ledd i den senere forliksavtalen. Ifølge advokat Solberg var ikke dette noe veldig godt grunnlag for krav mot Preseco, men de fikk likevel gjennomslag et stykke på vei.

2.3.2 Inngåelse av leveranseavtalen

Den 14. mars 2008 inngikk selskapet en leveranseavtale med Preseco for levering av biogassanlegget til en total pris på 19.725 mill. euro, tilsvarende NOK 157 mill. ved kurs 8.

Det fremstår som uklart for oss i hvilken grad denne avtalen var tilstrekkelig kvalitetssikret. Daværende styremedlem Randi Eikevik sier at hun fikk avtalen tilsendt i påsken 2008. Den var på engelsk, og full av faguttrykk, og hun ville ikke godkjenne den uten bedre kvalitetssikring. Ifølge Eikevik ble avtalen oversendt til advokatkontoret Bjerkan Stav Ans, men de kunne ikke gå god for avtalen, fordi de hadde fått for lite tid til å se på den. Presecos stedlige representant gir uttrykk for at advokatfirmaet var involvert i langt større grad, og at de forhandlet på selskapets vegne gjennom hele prosessen. Han sier videre at avtalen hadde god forankring i styret. Avtalen ble så vidt vi har klart å gjøre rede for ikke styrebehandlet, men den ble undertegnet av selskapet ved styreleder (ordføreren) og Spis' styrerepresentant, samt Preseco. Eikevik sier at hun aldri fikk noen norsk versjon.

Advokat Solberg var ennå ikke involvert på dette tidspunktet. På spørsmål om selskapet kunne ha sikret seg bedre gjennom avtalen, svarer han følgende:

Selskapet kunne ha tatt inn forskuddsgarantier for de betalinger som ble foretatt, men det er ikke sikkert at dette ville ha hjulpet når det var selskapet som senere brøt kontrakten. Garantiene ville da bare ha sikret det selskapet hadde krav på å få tilbake. Dersom alle betalingene så langt hadde vært brukt på utviklingskostnader, ville Preseco ha hatt et krav på å beholde disse.

Eikevik uttrykker at hun i ettertid ser at det gikk for fort i svingene i denne prosessen, og at styret ikke hadde kompetanse til å forstå innholdet i avtalene fullt ut. Når avtalen var signert, gikk det veldig kort tid før Preseco skulle ha innbetalinger, samtidig som forarbeidet på tomta måtte koordineres og det var mange forhold som måtte ivaretas av styret. Hun uttrykker at det var en hektisk fase, der det var krevende å ha kontroll. Videre at leveranseavtalen var ensidig utformet fra Presecos side, og at de andre styremedlemmene hadde alt for stor tillit til dem og verken kompetanse eller erfaring til å sikre seg i møte med en slik aktør.

Ordfører sier at de var bevisste at Preseco hadde en rolle som selger, og at de derfor kunne ha egne interesser. Fra hans ståsted var selskapet opptatt av å være ryddige og å forholde seg til de beregningene Spis foretok. Slik han så det, hadde ikke kommunens representanter kompetanse til å overprøve Spis i deres beregninger.

Ordfører trakk seg som styreleder fordi han fant det vanskelig å kombinere rollen som styreleder med rollen som ordfører. Randi Eikevik ble valgt som styreleder på generalforsamlingen i 2008.

2.3.3 Finansiering av anlegget - finansieringsbehov

Anlegget hadde en estimert total kostnad på kr 186.7 mill. Av dette utgjorde egenkapital kr 45 mill, ENOVA-støtte skulle utgjøre kr 10 mill. og ekstern finansiering kr 131.7 mill.

I løpet av sommerhalvåret 2008 ble advokat Erlend Solberg engasjert for å bidra til å sikre at selskapets interesser ble ivaretatt. Solberg har etter det håndtert alle selskapets avtaler, med unntak av en låneavtale med det kommunale selskapet Malvik Næringsbygg AS, som omtales senere.

Eikevik gir uttrykk for at det utgjorde en stor trygghet å ha Solberg involvert, slik at selskapet klarte å overholde betalingsterminene i leveranseavtalen. Selskapet hadde likevel til dels store finansielle problemer. Selskapet var gjennom leveranseavtalen forpliktet til å betale et forskudd til Preseco på 28 % av kontraktens fulle verdi. I september 2008 hadde kravet på forskuddet forfalt, uten at selskapet hadde innfridd det. Det skyldtes at selskapet ennå ikke hadde funnet en fullstendig løsning for finansieringen av anlegget på grunn av uenigheter om enkelte forhold. Det var særlig uenighet knyttet til det tidligere nevnte tilskuddet til rensaneanlegg, og hvorvidt kommunen skulle ha krav på aksjer tilsvarende verdien av dette tilskuddet. Preseco var, etter hva vi forstår, veldig nær ved å stille krav under de foreliggende bankgarantiene.

Investeringsavtalen

Løsningen ble, etter flere runder med forhandlinger mellom partene, inngåelsen av en investeringsavtale for finansiering av anlegget. Gjennom avtalen forpliktet kommunen seg til å betale sin andel av utgiftene til oppføring av anlegget, beregnet ut fra eierandelen i selskapet. Preseco skulle ikke betale sin andel – den skulle avregnes mot leveringen av anlegget. Denne avtalen ble signert av alle partene i oktober 2008 og godkjent på etterfølgende ekstraordinær generalforsamling.

Ekstern finansiering

Prosjektet var som nevnt over basert på en relativt stor del ekstern finansiering. Eikevik sier at det var krevende å finne bankforbindelser som ville yte lån. Dette bekreftes av lånesøknader til flere finansinstitusjoner som vi har fått tilsendt. Etter mye om og men fikk selskapet en avtale med Sparebank 1 SMN, som er Malvik kommunes hovedbankforbindelse. Før det hadde Preseco kommet opp med flere bankforbindelser som de mente kunne hjelpe kommunen med finansiering. De fremsatte disse tilbudene som om de skulle være spesielt gunstige, men betingelsene var etter styrets syn ikke gunstige for selskapet.

Eikevik sier at da hun ble valgt til styreleder, hadde selskapet pådratt seg en stor mengde betalingsforpliktelser som det ikke var midler til å innfri. Selskapet hadde et presserende behov for mer kapital. På dette tidspunktet var det ennå ikke inngått noen avtale om hvordan innbetalingene fra kommunen og Spis skulle foregå.

Eikevik sier at hun stilte krav om at selskapet skulle ha en daglig ledelse. Etter et kortvarig og relativt mislykket engasjement, kom selskapet i kontakt med Torstein Rønning. Han hadde tidligere jobbet for Grilstad-konsernet. Han ble fra oktober 2008 leid inn som daglig leder på deltid gjennom sitt konsulentfirma. Ifølge Eikevik var han veldig dyktig, fikk god oversikt raskt, dro nytte av et stort nettverk i næringslivet og var en god støtte for henne som styreleder.

Før dette hadde det vært diskusjoner om å ansette Presecos stedlige representant Christopher Worsøe som daglig leder. Ifølge Eikevik var det uaktuelt av flere grunner, men særlig på grunn av hans tette bånd til Preseco, som var biogasselskapets avtalemotpart og samarbeidspartner. Derfor var Eikevik skeptisk til om han kunne ivareta de andre eiernes interesser på en objektiv måte.

2.3.4 Gjennomføring av leveransen

Oppstart

Ifølge leveranseavtalen skulle oppstart av leveransen skje 1. mai 2008, med ferdigstillelse av spillvannsrensedelen innen 1. juni 2009 og biogassdelen rundt 1. februar 2010. Etter ferdigstillelse skulle det gjennomføres en prosess med testing og optimalisering på 6 måneder, før anlegget skulle overtas av selskapet og settes i ordinær drift.

Etter en mindre forsinkelse begynte Preseco leveransen den 30. mai 2008.

Leveransen stopper

Utover høsten 2008 fikk Spis problemer med finansieringen av slakteriet. Før den tid hadde Spis fusjonert med Grilstad-konsertet til Spis Grilstad AS.

Ifølge intervjuene innkalte Spis' representanter i styret til et hastemøte, hvor de forlangte at selskapet stoppet det videre arbeidet på tomta og overføringene til Preseco. Hele prosjektet ble dermed satt på vent i påvente av en avklaring av hva som skulle skje med slakteriet. På det tidspunktet var byggeprosessen av biogassanlegget i ferd med å starte, det var utført mye arbeid på tomta, og entreprenøren var klar til å støpe fundament. Ifølge vår informasjon hadde altså selskapet til da overført ca. 5,5 mill. euro til Preseco.

Intervjuene tyder på at dette førte til en svært vanskelig situasjon for selskapet, og en ubehagelig situasjon for styret. På den ene siden hadde de betalt store summer for et anlegg som det ikke lenger var bruk for. På den andre siden kunne de ikke bryte leveranseavtalen med Preseco, for da risikerte de et stort erstatningskrav for kontraktsbrudd.

Rundt samme tid hadde daværende daglig leder Torstein Rønning foretatt beregninger som viste mangler ved de kalkylene prosjektet var basert på. Etter hans syn viste beregningene at prosjektet ikke var lønnsomt. Om dette sier han:

Da jeg som daglig leder ble klar over at forutsetningene for lønnsom drift ikke var til stede, hadde jeg mye kommunikasjon med eierne. Jeg laget blant annet et notat til styret, der jeg skisserte de alternativene jeg så for å håndtere situasjonen best mulig. De mulighetene jeg skisserte var:

- 1. Reforhandling av avtalen mellom selskapet og Spis (om levering av avfall fra slakteriet). Denne avtalen inneholdt klausuler vi kunne påberope, som skulle sikre at vi enten kunne kreve å få justert leveransen til vi oppnådde lønnsom drift, eller kreve å få hevet avtalen.*
- 2. Heve leveranseavtalen med Preseco. Advokat Solberg mente det var en god mulighet for å heve denne avtalen. Han gjorde en vurdering, der han konkluderte med at det forelå en såpass alvorlig uriktig opplysning (fra kalkylene i mars 08), at selskapet hadde hevingsavgang.*

Ordføreren, som da ikke satt i styret, sier følgende om saken:

Jeg ble orientert om at styret fikk ei melding om at saken med biogassanlegget ikke hadde godt nok fundament, og at avtalen med Preseco var for dårlig. Styret bestemte seg for å ikke stoppe prosessen, og at en skulle jobbe for å fullføre avtalen med Trondheim

kommune. Det ble ansett at dette var bedre enn å avvikle selskapet, på grunn av de foreliggende avtalene.

Intervjuene tyder på at både Eikevik og Rønning på dette tidspunktet var skeptiske til hvorvidt Preseco i det hele tatt hadde kjøpt inn deler eller produsert noe av anlegget som selskapet allerede hadde betalt 5,5 mill. euro for.

På dette tidspunktet fulgte en prosess mellom eierne og styret som vi ikke har fullstendig oversikt over. Eikevik satt fremdeles som styreleder, men vår informasjon tyder på at de andre styremedlemmene tok kontakt med ordføreren, som da ikke satt i styret, og sammen bestemte de at selskapet ikke skulle trekke seg fra avtalen, men derimot avsette daglig leder. Eikevik sier at hun ikke var involvert i dette, og at det ikke ble fattet gyldig styrevedtak. Resultatet ble at Randi Eikevik trakk seg som styreleder, og daglig leder Torstein Rønning sa opp i februar 2009. Eikevik sier følgende om denne prosessen:

Jeg følte at det ble fattet beslutninger bak min rygg, på en uformell måte. Det opplevdes veldig uryddig, og var en uholdbar situasjon for en styreleder. Samtidig så jeg overhodet ikke noen fremtid for biogassprosjektet, og styret ville ta fra meg det viktigste redskapet mitt som styreleder, nemlig en dyktig daglig leder. Både ordfører, rådmannen og Erlend Solberg prøvde gjentatte ganger å overtale meg til å fortsette, men det var uaktuelt.

Da styret konstituerte seg på nytt med ordføreren som styreleder, ansatte de Worsøe som daglig leder. Som nevnt synes jeg det var en veldig dårlig idé, og det var en enda verre idé da som vi hadde slike mistanker om Preseco. Jeg ble temmelig sjokkert da jeg hørte det, og jeg advarte ordføreren, men han mente at det ikke var noe problem.

Deretter ble Granmo igjen forespurt om å overta som styreleder. Noen av intervjuene tyder på at det var en uformell enighet om at Malvik kommune skulle utpeke styrelederen direkte, men her spriker kildene våre. Uansett tok Granmo igjen over vervet som styreleder. Ifølge ham selv var det under tvil, men han la vekt på at det var store verdier som stod på spill, og at han ville opptre som en ansvarlig eier og ta ansvar.

2.4 Nortura overtar slakteriet

I løpet av første halvdel av 2009 ble det klart at Nortura skulle overta slakteriet fra Spis. Også dette etter aktiv påvirkning fra Malvik kommune. Etter en viss forhandlingsperiode mellom selskapet og Nortura, ble det avklart at Nortura ikke ønsket å benytte slakteavfallet fra slakteriet til biogassproduksjon. Nortura ønsket derimot å kjøpe selskapets eiendom for selv å anlegge et rent spillvannsrensaneanlegg der.

Norturas beslutning fjernet dermed grunnlaget for hele biogassprosjektet slik det til da var planlagt. Prosjektet var basert på en lukket løsning mot slakteriet, og kunne ikke realiseres som forutsatt uten avfallet fra slakteriet.

Intervjuene tyder på at Preseco på et tidspunkt startet opp egne forhandlinger med Nortura, for å prøve å sikre at deler av anlegget kunne utnyttes av dem. Styret i MBG var ikke informert om dette. Noen hevder at dette var ansett som et mislighold av avtalen, som senere fikk betydning ved forliket mellom selskapet og Preseco.

Selskapet valgte å selge eiendommen til Nortura. Tomtas verdi var i 2007 anslått til kr 3.744.000, og selskapet hadde brukt i størrelsesorden kr 10 mill. på opparbeiding. Tomta ble solgt for kr 6.740.750.

Videre ønsket selskapet å arbeide for en alternativ plassering for biogassanlegget. Preseco aksepterte at leveranseavtalen, de investeringer som så langt var pådratt, og de deler som så langt var innkjøpt av Preseco i Finland, skulle kunne benyttes til en slik alternativ plassering.

2.5 Arbeid med andre potensielle samarbeidspartnere

Fra sommeren 2009 gjennomførte selskapet og kommunen ved ordfører forhandlinger med flere aktører for å prøve å realisere et biogassanlegg et annet sted. En løsning det ble forhandlet om, var samarbeid med det kommunale gjenvinnings-selskapet Ecopro AS på Verdal, om en lokalisering av hele eller deler av anlegget der. I tillegg ble det gjennomført forhandlinger med en rekke mindre private aktører om levering av avfall til anlegget.

Det som har blitt beskrevet som de mest lovende forhandlingene skjedde med Trondheim kommune og Renholdsverket om plassering av anlegget i Trondheim kommune. Målet var da at Trondheim kommunes husholdnings- og næringsavfall skulle leveres til anlegget, og at Sør-Trøndelag Fylkeskommune (STFK) kunne bruke biogassen til busstransport. Trondheim kommune hadde tidligere fattet vedtak om innsamling av organisk avfall, men hadde ikke funnet noen løsning for å iverksette vedtaket. Selskapet og Malvik kommune presenterte blant annet prosjektet for formannskapet i Trondheim kommune.

Ifølge intervju lovet ordfører Granmo i disse forhandlingene at også Malvik kommune skulle levere matavfall til et slikt anlegg. Det ble prosjektert oppføring av anlegget på to ulike destinasjoner i Trondheim: på Sandmoen og på Heggstadmyra. Preseco stod for

planleggingen, og finansierte denne med de midlene selskapet allerede hadde blitt tilført i tråd med leveranseavtalen. Malvik kommunestyre ble orientert om arbeidet med Trondheim kommune i 2009.

Forsøket kulminerte etter hva vi har fått greie på med et forslag til en intensjonsavtale mellom Malvik kommune, Trondheim kommune og STFK høsten 2009. Malvik kommunestyre ga sin tilslutning til avtalen i sak 72/09, mot to stemmer. Ifølge intervjuene var STFK positive, men politiske forhold internt i Trondheim kommune førte til at de ikke ville signere intensjonsavtalen. Etter hva vi erfarer har verken selskapet eller Malvik kommune fått noen offisiell begrunnelsen for hvorfor Trondheim kommune ikke ønsket å gå videre med planene. Trondheim kommune og Renholdsverket skal ha brukt en betydelig mengde konsulentbistand på å vurdere realismen i anlegget, men ingen rapporter ble offentliggjort.

Etter at forsøket med Trondheim kommune strandet, endret selskapet navn fra Malvik biogass AS til Norsk Biodrivstoff AS. Ifølge intervjuene skyldtes dette at selskapet hadde fått negativ omtale i markedet, både gjennom prosessen med arbeid mot Trondheim kommune, og fordi det ble stilt spørsmålsteget ved Presecos gjennomføringsevne.

På denne tiden ble også funksjonen som daglig leder i selskapet avvirket., fordi det ikke var økonomisk grunnlag for å opprettholde den. Styret vedtok likevel at stedlig representant for Preseco, Christopher Worsøe, ble ansatt på minimumsandel for å jobbe som daglig leder i selskapet.

2.6 Presecos konkurs

Rundt årsskiftet 2010/2011 ble det klart at Preseco fikk stadig mer alvorlige økonomiske problemer. Ifølge ordfører hadde styret allerede fått signaler om at Preseco mistet avtaler andre steder. Styret henvendte seg derfor til Preseco for å forhøre seg om de innbetalingene selskapet hadde foretatt i tråd med leveranseavtalen. Ifølge ordfører fikk styret skriftlig bekreftet at produksjonsutstyret var produsert og at innskutt kapital i selskapet var ivaretatt. Styret slo seg til ro med disse forsikringene.

I januar 2011 søkte Preseco gjeldsforhandlinger i Finland. Presecos økonomiske problemer ble gradvis kjent i markedet også utover 2011. For selskapet medførte det at det ble stadig vanskeligere å kunne realisere et biogassanlegg med Preseco som leverandør.

Som et ledd i prosessen med gjeldsordning, inngikk selskapet og Preseco en forliksavtale i september 2011. I forliksavtalen ble partene enige om at leveranseavtalen skulle termineres,

og at selskapet skulle ha et netto tilbakebetalingskrav fra Preseco på ca. 4.3 mill. euro. Kravet var basert på overføringene fra selskapet og Presecos utførte arbeid og pådratte kostnader i forbindelse med leveranseavtalen så langt. I tillegg inngikk verdien av noe materiell som Preseco hadde kjøpt inn til leveransen, og som de beholdt som følge av forliket. Preseco hadde også hatt utgifter knyttet til arbeidet mot Trondheim kommune, og dette ble også hensyntatt ved forliksavtalen. Forliksavtalen presiserte at kravet i ettertid ville inngå som et krav i Presecos gjeldsordningsforslag, og derfor ville bli gjenstand for reduksjon på lik linje med andre usikrede kreditorers krav hvis gjeldsordningen ble stadfestet. Da gjeldsordning senere ble stadfestet av retten i Finland, 12. januar 2012, ble resultatet noe forenklet at kravet ble redusert med 75 %, og at Preseco skulle tilbakebetale det over en periode på 7 år.

Selskapet fikk den 25.9.2012 beskjed om at Preseco var begjært konkurs. Ut fra styrets kjennskap til forholdene i Preseco, var det ikke mulig å hente ut særlige verdier fra konkursboet.

På omtrent samme tid fikk selskapet et krav fra Skatt Midt-Norge på innbetaling av mva. på til sammen kr 953 203. Selskapet hadde ikke midler til å dekke dette kravet, og styret vurderte selskapets verdi til å være negativ. Styret vedtok derfor å gå ut i markedet for å selge selskapet. Det var for å unngå at eierne måtte tilføre ny egenkapital for å dekke utestående gjeld.

2.7 Salg av kommunens aksjer

Den 4. januar 2013 inngikk Spis og Malvik kommune ved ordfører en avtale med Global Green Energy AS om salg av aksjene i selskapet. Salget var ikke behandlet i kommunestyret eller formannskapet i Malvik kommune. Ordfører sier følgende om dette:

Det var kommunens representanter i styret som vedtok å selge aksjene, og gikk god for den løsningen uten å gå til kommunestyret. Jeg konfererte også muntlig med rådmann. Jeg ser i ettertid at dette var feil måte å håndtere saken på, men tviler på om resultatet hadde blitt annerledes med endra framgangsmåte. Jeg er sikker på at beslutningen om å selge aksjene var den beste. En advokat ga råd hele tiden underveis i prosessen, men styret tok beslutningen på eget grunnlag.

Ordfører orienterte kommunestyret om salget den 28.01.2013.

Ifølge intervjuene var det sentralt for eierne å sikre at skattekravet ble håndtert på en god måte, for å unngå negativ omtale. Eierne stilte derfor krav om at GGE skulle innbetale skyldig mva., før aksjesalget var en realitet.

Vår informasjon tyder på at GGEs mål ved kjøp av aksjene var todelt:

- De ønsket å utnytte de planene selskapet hadde utarbeidet i forbindelse med prosjekteringen av biogassanlegg på Sveberg og på to ulike steder i Trondheim.
- De ønsket å utnytte et mulig framførbart underskudd i selskapet.

3 Hvor mye har kommunen tapt på sitt engasjement i biogassanlegget?

Her følger en redegjørelse for kommunens tap i forbindelse med biogassprosjektet. Redegjørelsen er basert på gjennomgang av regnskap fra kommunen og selskapet. Først presenterer vi de enkelte overføringene (som ble til tap) i en tabell, deretter kommenterer vi dem enkeltvis.

Tabell: Oversikt over overføringer fra kommunen til biogasselskapet

Sak	Hjemmel/vedtak	Sum
Kjøp av aksjer i Malvik Biogas AS – netto	K.sak 93/07	80.000
Overtakelse av gjeld	K.sak 93/07	260.000
Aksjekapital i Malvik Biogas AS	K.sak 93/07	12.000.000
Tilskudd renseanlegg	K.sak 92/07	5.000.000
Tilføring av egenkapital	Styrevedtak MB AS	400.000
Lån fra Malvik kommune	Låneavtale 16.12.08	600.000
Tomt Biogasanlegg		3.744.000
Advokatutgifter		70.000
Malvik kommunes tap		22.154.000
Utlån fra Malvik Næringsbygg AS	-Styrevedtak 08/08 Malvik Næringsbygg AS -Låneavtale MB og MNB	5.600.000
Totalt tap		27.754.000

Overføring av tomta

I formannskapetets sak 56/07 vedtok Malvik kommune å tegne aksjer i Malvik Biogas AS tilsvarende verdi på tomt som skulle inngå som tingsinnskudd i selskapet. Tomteprisen ble satt til kr 360,- pr. m2. Tomten er i intensjonsavtale i forbindelse med kapitalforhøyelse ved rettet emisjon oktober 2008 verdsatt til kr 3.744.000. Dette beløpet inngår i overkursfondet⁷ som ble innbetalt fra Malvik kommune.

Kjøp av aksjer

Den 26.11.2007 kjøpte Malvik kommune Malvik Everks aksjer i Malvik Biogas AS i henhold til vedtak i K-sak 93/07 for deretter å selge 50 % av sin aksjeandel på 80 % til Spis. Følgende transaksjoner gjennomføres etter avtale med Malvik Everk:

⁷ Overkursfond omfatter overkurs betalt ved emisjon/kapitalforhøyelse. Dette oppstår når aksjetegning skjer til en kurs som er høyere enn aksjens pålydende verdi.

- Kjøp av 160 aksjer a kr 1.000,-
- Innløsning av gjeld på kr 520.000 som Malvik Biogas AS hadde til Malvik Everk

I tillegg gjennomføres følgende transaksjoner med Spis;

- Salg av 80 aksjer a kr 1.000
- Innløsning av gjeld på kr 260.000 som kommunen overtok fra Malvik Biogas AS ved kjøp av Malvik Everks aksjer.

I K-sak 93/07 ble det også vedtatt en innbetaling av aksjekapital i Malvik Biogas AS på kr 12 millioner.

Tilskudd til renseanlegg

I K-sak 92/07 ble det vedtatt utbetaling av tilskudd til renseanlegg på kr 5 millioner.

Tilføring av egenkapital

Den 30. januar 2008 vedtok styret i Malvik Biogas at eierne til sammen skulle tilføre selskapet kr 1.000.000 i egenkapital. På bakgrunn av dette vedtaket ble Malvik kommune bedt om å skyte inn kr 400.000 i egenkapital.

Lån fra Malvik Næringsbygg AS

I henhold til investeringsavtale av 3. oktober 2008, skulle aksjonærene yte Malvik Biogas AS et lån på totalt kr 14.000.000. Av dette skulle Malvik kommune inn med kr 5.600.000. Dette lånet ble overført Malvik Biogas AS fra Malvik Næringsbygg AS for å dekke kommunens forpliktelse overfor biogasselskapet. Det er derfor naturlig å ta dette inn som et tap for kommunen, selv om det ikke finnes en avtale mellom kommunen og Malvik Næringsbygg på lånet. Lånet har aldri vært bokført i kommunen sitt regnskap. Lånet var ikke rentebærende, og forfalt så snart Malvik Biogas AS hadde oppnådd nødvendig finansiering for prosjektet i sin helhet, men ikke senere enn 31. juli 2010. Malvik Næringsbygg AS avskrev lånet som tap i 2010.

Midlertidig lån fra kommunen

I desember 2008 hadde selskapet behov for kortsiktig finansiering av kr 1,5 millioner fordi finansieringen av prosjektet ennå ikke var i orden. Det ble løst ved å låne fra eierne. Kommunen ved ordfører og selskapet ved styreleder Randi Eikevik signerte 16.12.2008 en rentefri låneavtale på kr 600.000, med forfall «når Malvik Biogas AS har fått finansiering for hele prosjektet».

4 Har kommunen opptrådt kritikkverdig underveis i prosessen?

I dette kapitlet følger våre vurderinger av enkelte forhold underveis i prosessen. Vi presenterer noen nye data der det er nødvendig. For øvrig viser vi til kapitlene 2 og 3 for grunnlaget for vurderingene.

Våre vurderinger knytter seg i all hovedsak til hvordan Malvik kommune har opptrådt som eier. Hvordan folkevalgte fra Malvik kommune har håndtert sine styreverv i selskapet, er i utgangspunktet ikke tema for våre vurderinger. Styreverv i et aksjeselskap er et personlig verv, og i styret i et eksternt selskap representerer ikke de folkevalgte kommunen. På grunn av hvordan kommunen i den aktuelle perioden har valgt å organisere eierskapsoppfølgingen sin, glir likevel disse rollene i noen grad over i hverandre. Det gjelder særlig når ordfører skal representere kommunen som eier samtidig som han innehar verv som styreleder. Dermed kan vi ikke alltid skille klart mellom hva som er en del av kommunens eierutøvelse og hva som er enkeltpersoners utøvelse av styreverv.

Vi legger til grunn følgende kriterier for våre vurderinger:⁸

- Der kommunen eier aksjer i et selskap, er det kommunestyret som er eier. Andre, herunder ordfører, må velges for å kunne representere kommunestyret som eier.
- Folkevalgte som har styreverv i selskap er inhabil ved kommunens behandling av saker som angår dette selskapet.⁹
- Saker av vesentlig betydning for eierne bør legges fram for kommunestyret som eier.
- Hvis valgte enkeltpersoner skal representere kommunestyret som eier, i eierorgan eller i andre sammenhenger, bør de sørge for å holde kommunestyret orientert om selskapet.
- Kommunen som eier bør styre gjennom eierorgan, ikke gjennom styret.

⁸ Utleddet fra kildene angitt i kap 1.5. All myndighet som etter disse kriteriene skal ligge til kommunestyret, kan delegeres til formannskap.

⁹ Jf. forvaltningslovens § 6 første ledd bokstav e. Dette innebærer antagelig også at styremedlemmer er inhabile til å representere kommunen i generalforsamling, men vi har ikke lagt vekt på det i våre vurderinger.

4.1 MKs inntreden i selskapet

Kommunestyret vedtok enstemmig å gå inn i biogassprosjektet, basert på de forutsetningene som da var presentert. På det tidspunktet forelå ennå ikke detaljerte tekniske eller økonomiske kalkyler for anlegget, men en del skisser utarbeidet av ulike personer, herunder representanter fra Spis og styreleder i Malvik Næringsbygg AS. Rådmannen skriver i e-post at det ikke ble foretatt spesifikke risikovurderinger før vedtaket ble fattet. I rådmannens innstilling til kommunestyresaken om inntreden i selskapet er risikoen for å tape aksjekapitalen, tilskudd til renseanlegg og tomta, holdt opp mot de fordelene kommunen håpet å få ved inntreden av selskapet:

- Sikre etablering av slakteri (herunder arbeidsplasser)
- Miljøvennlige løsninger ved slakteriet
- Miljøvennlig energi til Svebergmarka boligområde
- Kommunen vil bli satt «på kartet i miljøsammenheng»

Aksjekapitalen, tilskudd til renseanlegg og tomta utgjorde til sammen i overkant av kr 20,7 mill. Intervjuene tyder på at muligheten for etablering av slakteri var spesielt forlokkende for kommunen, i tillegg til muligheten for anerkjennelse for nyskapende miljøengasjement. Det siste – at dette var nyskapende – var også med på å øke risikoen ved prosjektet. I ettertid kan vi slå fast at kommunen tok en betydelig risiko ved å gå inn i dette prosjektet med så stor innsats, også selv om man ser det i sammenheng med de store gevinstene kommunen kunne oppnå – og i noen grad faktisk har oppnådd.

Revisjonen tar ikke stilling til hvorvidt det var rett av kommunen å ta denne risikoen. Vi nøyer oss med å konstatere at et enstemmig kommunestyre tok en stor risiko, og at de langt på vei burde ha forstått at dette prosjektet var risikofylt. Utover dette er det noe uklart for oss i hvor stor grad kommunestyret faktisk var klar over omfanget av risikoen.

Derimot er det vårt inntrykk at kommunestyret etter dette i for stor grad overlot til enkeltpersoner å ivareta kommunens interesser i prosjektet. Når kommunestyret hadde tatt en så stor risiko, burde det ha stilt tydelige krav til selskapet og egen eierrepresentant. Det gjelder særlig krav om framdrift, rapportering og ikke minst om et fullstendig og kvalitetssikret beslutningsgrunnlag før endelige avtaler om kjøp av anlegget kunne inngås.

Som redegjørelsen i kapittel 2 viser, er det en del uenighet om hvor realistisk planene om biogassanlegg egentlig var. Det er særlig uenighet om realismen i de kalkylene selskapet fikk utarbeidet, og som dannet grunnlaget for leveranseavtalen med Preseco. Som nevnt har

revisjonen fått tilgang til enkelte av de kalkylene anlegget ble basert på, men har ikke gjort noe forsøk på å vurdere realiteten i dem.¹⁰ Vi vil derfor heller ikke gjøre noen vurdering av den faktiske realiteten i planene.

4.2 Kommunens del av finansieringen

Gjennom ytterligere lån og egenkapitaltilskudd økte de samlede overføringene fra kommunen og Malvik Næringsbygg AS fra de opprinnelige kr 20,7 mill til kr 27.6 mill, og dermed har det totale tapet blitt langt større enn hva som var forutsatt ved kommunens inntreden i selskapet. Disse overføringene har, så vidt vi kan se, ikke vært gjenstand for kommunestyrets oppmerksomhet. Med andre ord har kommunen tapt mer enn hva kommunestyret trodde var aktuelt da det vedtok å gå inn i prosjektet i 2007.

Lån fra Malvik Næringsbygg AS

Den største tilleggsoverføringen kom som et lån fra det kommunalt heleide selskapet Malvik Næringsbygg AS. Bakgrunnen for det var den krevende finansielle situasjonen i biogasselskapet høsten 2008, der selskapet hadde behov for ytterligere lån fra eierne for å kunne innfri betalingsforpliktelsen ovenfor Preseco. Det ble skrevet en låneavtale mellom Malvik Næringsbygg AS ved styreleder og Malvik Biogass AS, datert oktober 2008. For Malvik Biogass er avtalen signert av daværende styreleder Randi Eikevik og styremedlem Steinar Sandgrind. Advokat Solberg bekrefter i e-post at styreleder og et styremedlem hadde signaturrett på vegne av selskapet.

I avtalen fremgår det at lånet ble ytt «for å oppfylle Malvik kommunes forpliktelse ovenfor Malvik Biogas AS». Det er noe uklart for oss hva som foranlediget at næringsbyggselskapet skulle involveres i finansieringen av biogassprosjektet, utover det faktum at de hadde likvide midler. Avtalen er inngått etter vedtak i styret i Malvik Næringsbygg AS. Ordfører satt ikke i styret i dette selskapet, men styreprotokollen viser at han var tilstede ved behandlingen av denne saken.

Biogassanleggets advokat var ikke klar over at noen slik avtale var inngått med Malvik Næringsbygg AS. Fra hans ståsted var det svært lite ønskelig at selskapet skulle måtte forholde seg til ytterligere en långiver. Biogasselskapet har derfor forholdt seg til lånet som om det kom fra Malvik kommune.

¹⁰ En slik vurdering ville i så fall ha krevd særskilt kompetanse.

Tilsvarende har det etter hva vi erfarer vært uenigheter mellom Malvik Næringsbygg AS, ved styreleder, og rådmannen om hva som var realiteten i den inngåtte låneavtalen. Vår informasjon tyder på at Malvik Næringsbygg AS mente at avtalen innebar en forpliktelse for Malvik kommune til å innfri lånet ovenfor Malvik Næringsbygg AS. Det er på det rene at Malvik kommune ikke er part i låneavtalen, og at det heller ikke er inngått andre avtaler mellom kommunen og Malvik Næringsbygg AS. Malvik Næringsbygg AS avskrev lånesummen som tapt i 2010.

Revisjonen er kritisk til hvordan dette lånet ble håndtert av kommunens representanter. Vår informasjon tegner et bilde av at folkevalgte med styreverv i de ulike selskapene håndterte situasjonen seg imellom, uten i tilstrekkelig grad å forankre avtalen hos medeiere eller forsikre seg om grunnlaget for avtalen eller konsekvensene av den. Kommunestyret, som eier i begge selskapene, var etter hva vi erfarer ikke orientert om lånet. Fra Malvik Næringsbyggs side kan man si at å yte denne type lån ikke var en helt unaturlig oppgave for dem. Derimot er vi kritisk til hvordan det blir gjennomført. Det er ingen god ordning at sentrale folkevalgte gjennom heleide kommunale selskap kan sørge for ytterligere overføringer til slike risikofylte prosjekt, utenfor kommunestyrets kontroll.

Ny egenkapital

En mindre tilleggsoverføring er tilføringen av kr 400.000 i ny egenkapital i januar 2008. Bakgrunnen var et vedtak i styret i biogasselskapet, der de vedtar at eierne skal tilføre selskapet 1 mill. i egenkapital slik at selskapet kan innfri diverse påløpte betalingsforpliktelser. Protokoll fra styremøtet ligger som bilag til overføringen sammen med et internt notat, der det står:¹¹

Malvik kommunestyre vedtok den 05.11.07, sak 97/07 å skyte inn inntil 12 mill. kroner i selskapet med dekning fra kapitalfond. Det antas at dette vedtak gir dekning for innskudd på kr 400.000.

Kommunestyrets vedtak 97/07 begrenser uttrykkelig overføringene fra kommunen til

- Tinginnskudd (tomt)
- Tilskudd til renseanlegg
- Kjøp av aksjer begrenset til kr 12 mill

Vi stiller oss derfor spørrende til hvordan rådmannen kunne mene at dette vedtaket ga dekning for en slik overføring av egenkapital. Spesialrådgiver Elden skriver i e-post at det på

¹¹ Attestert av tidl. kommunalsjef, anvist av rådmannen.

dette tidspunktet ennå ikke var utbetalt de 12 mill. som skulle utgjøre kommunens aksjekapital, og at egenkapitaltilskuddet derfor ble vurdert å skulle være en del av disse 12 mill. Regnskapet viser likevel at det senere ble overført kr 12 mill. til selskapet, i tråd med k-sak 97/07.

Vår klare vurdering er at rådmannen ikke hadde vedtak for denne utbetalingen. Saken ble tilsynelatende håndtert mellom folkevalgte som er styremedlemmer i selskapet og rådmannen, uten kommunestyrets involvering. Etter vårt syn burde spørsmålet om tilførsel av ny egenkapital vært forelagt kommunestyret, som er rett myndighet både som eier og som bevilger.

4.3 Utøvelse av eierskap: roller, orienteringer og dokumentasjon

KS anbefaler at kommunen som eier styrer gjennom eierorgan, ikke gjennom plassering av egne representanter i styret. I biogasselskapet har kommunen bevisst valgt å involvere seg aktivt i styret i selskapet. Vi vil knytte noen kommentarer til den eiermodellen og styresammensetningen som ble valgt for selskapet. De to andre eierne kunne ha betydelige egeninteresser i å påvirke avtalene i ulike retninger: Preseco kunne ha interesse av å blåse opp kostnader ved leveransen, for å sikre seg større fortjeneste. Spis kunne ha interesse av å utnytte samlokaliseringen med slakteriet på flere måter, herunder ved å sikre seg billig levering av avfall. I en slik kontekst kan det være krevende for en medeier og avtalepart som Malvik kommune å sikre sine interesser. Dette blir ikke enklere når det ikke er ansatt administrasjon i selskapet, og selskapet i praksis styres av eierne gjennom styret. Vårt inntrykk er at det i så måte var helt nødvendig for selskapet og for Malvik kommune som eier at adv. Solberg ble engasjert i 2008. Likevel er det grunn til å spørre om Malvik kommune som eier har hatt tilstrekkelig kontroll med prosessen. Det skyldes ikke minst at flere stiller spørsmål ved om kommunens representanter har hatt kompetanse til å håndtere alle deler av en slik prosess, og ikke minst at kommunestyret etter vår vurdering ser ut til å ha vært alt for lite involvert underveis.

På spørsmål om kommunestyret har blitt orientert i tilstrekkelig grad, får vi sprikende tilbakemeldinger. Ordfører gir uttrykk for at kommunestyret og formannskapet fra forrige periode (2007-2011) fikk god tilgang på informasjon om prosjektet og selskapet, herunder gjennom media. Rådmannen bekrefter at ordfører har orientert en del muntlig. Ordfører sier at det nye kommunestyret har fått mindre informasjon, fordi selskapet etter dette i praksis har vært uten aktivitet.

Andre informanter mener at kommunestyret har blitt orientert om biogassprosjektet i svært liten grad, og kun i den utstrekning det var nødvendig for å få gjennom vedtak om aksjekjøp eller annen overføring av midler. Tidligere styreleder Eikevik gir uttrykk for at hun ved orienteringene har tenkt at det må være helt umulig for de som ikke kjenner selskapet godt å forstå innholdet, fordi de var korte og veldig tekniske.

En gjennomgang av protokoller fra formannskap og kommunestyret viser at det i svært liten grad er protokollført orienteringer fra selskapet eller eierrepresentanten(ordfører). Som nevnt i kap 4.1 er vårt klare syn at når kommunestyret vedtar et såpass risikofyllt prosjekt, bør de sikre seg jevnlig informasjon om hvordan prosjektet utvikler seg. Helst bør dette skje i tråd med faste rutiner for rapportering fra selskapet. Uansett har den som representerer kommunen i eierorgan et ansvar for å sikre at kommunestyret blir forelagt saker som er av betydning for eierne, og orienterer etter at beslutninger er fattet i eierorgan. Etter vår vurdering har det i denne prosessen ikke skjedd i tilstrekkelig grad, og det har gjort at kommunestyret i mindre grad har kunnet ha kontroll med prosessen.

Vår gjennomgang av kommunens sak- og arkivsystem viser videre at kommunen har hatt svært varierende praksis for dokumentasjon av eierskapet. Blant annet finner vi kun én protokoll fra generalforsamling, og flere avtaler der kommunen er part mangler.

Når det gjelder dokumentasjon på møter i generalforsamling, må det være eierrepresentantens ansvar å sørge for at slike er lagret i kommunens systemer. Vi er kjent med at kommunen i løpet av de siste årene har vedtatt eierskapsrutiner som skal sikre bedre håndtering av slik dokumentasjon.

4.4 Salg av kommunens aksjer

Vår informasjon gir ingen grunn til å stille spørsmål ved selve beslutningen om å selge aksjene til GGE. Selskapet hadde, så vidt vi har klart å få rede på, minimalt med verdier, og eierne hadde forsøkt å selge selskapet i markedet. Derimot er vi svært kritisk til hvordan salget ble håndtert for Malvik kommunes del.

Kommunestyret er det kompetente organet til å selge aksjer, jf. kommuneloven § 6.¹² Vi legger til grunn at kommunestyret ikke har behandlet spørsmålet om salg av aksjene i biogasselskapet. Det er derfor klart at kompetent organ ikke hadde fattet vedtak om salg av aksjene i biogasselskapet.

¹² Denne kompetansen er ikke delegert, jf. Malvik kommunes delegasjonsreglement.

Den 4. januar 2013 signerte ordfører Terje Granmo avtale om salg av Malvik kommunes aksjer til selskapet Global Green Energy. Vår klare vurdering er at ordfører ikke hadde myndighet til å selge disse aksjene, og salget innebærer et klart brudd på kommuneloven.

I tillegg kommer et moment som etter vårt syn gjør forholdet særlig graverende: Ordfører var styreleder i selskapet. Det gjør han inhabil til å delta i kommunestyrets behandling av saker som angår selskapet, herunder en sak om salg av aksjer.¹³ Hvis kommunestyret hadde behandlet saken om salg av aksjer – noe de skulle ha gjort - måtte dermed ordfører ha fratrudd behandlingen. Likevel har han selv, sammen med styret i selskapet, tatt beslutningen om å selge, på vegne av Malvik kommune.

Når ordfører har undertegnet avtale om salg av aksjene uten gyldig vedtak, innebærer det derfor ikke bare et klart brudd på kommunelovens kompetanseregler, men også et habilitetsmessig overtramp.

Som nevnt i kap. 1.3 har vi ikke vurdert eventuelle avtalerettslige konsekvenser av dette.¹⁴

5 Høring

En foreløpig utgave av rapporten ble sendt på høring til ordfører og rådmann. Begge avga høringssvar. Ordfører bekrefter at hovedtrekkene i framstillingen er i tråd med slik han husker det. Rådmannen har én kommentar til vår framstilling:

På side 29 andre avsnitt siste setning som starter med «Ordfører sier at dette er et forhold mellom rådmannen og Malvik Næringsbygg AS».

Rådmannen vil her bemerke at dette ikke var et forhold mellom rådmannen og Malvik Næringsbygg AS. Det er ikke inngått noen slik avtale. Slik jeg mener å huske det var det styreleder i Malvik Næringsbygg AS som foreslo dette i et kommunestyremøte. Ser i etter tid at dette beklageligvis ikke er protokollert. Derfor, hvorvidt dette var et forhold mellom Malvik kommune og Malvik Næringsbygg AS eller Malvik Biogass AS og Malvik Næringsbygg AS er vanskelig å kunne fastslå.

Vi har justert vår framstilling i tråd med denne informasjonen. For øvrig inneholdt ingen av høringssvarene kommentarer til vår framstilling eller våre vurderinger.

¹³ Jf. forvaltningslovens § 6 første ledd bokstav e.

¹⁴ Det er sikker rett at avtaler som inngås i strid med kommunelovens kompetanseregler etter nærmere vurdering kan være ugyldige.

6 Konklusjon

Gjennom denne rapporten har vi langt på vei kartlagt prosessen med etablering av biogassanlegg. Kartleggingen gir grunnlag for følgende konklusjoner:

Hvor mye har kommunen tapt på sitt engasjement i biogassanlegget?

Kommunen har tapt ca. kr 22,1 mill. på sitt engasjement i biogassanlegget, i tillegg kommer kr 5,6 mill. fra det kommunalt heleide selskapet Malvik Næringsbygg AS, totalt kr 27,7 mill.

Har kommunen opptrådt kritikkverdig underveis i prosessen?

Revisjonen er svært kritisk til salget av kommunens aksjer i biogasselskapet i 2013, som ordfører gjorde uten vedtak fra kommunestyret. Det innebærer et klart brudd på kommuneloven og et habilitetsmessig overtramp.

Kommunestyret tok en bevisst risiko da de satset kommunens midler på et såpass nyskapende prosjekt. Gjennom ytterligere lån og egenkapitaltilskudd har kommunens overføringer til selskapet økt gjennom perioden, og dermed har kommunens tap blitt større enn hva som var forutsatt ved kommunestyrets behandling. Ikke alle overføringer har vært gjenstand for kommunestyrets oppmerksomhet. Det skyldes blant annet at prosessen i stor grad har vært styrt av noen sentrale folkevalgte. På denne bakgrunn stiller vi spørsmål ved om kommunen som eier har hatt tilstrekkelig styring med prosessen. Revisjonen er kritisk til at ikke kommunestyret har vært involvert i større grad.

Revisjonen er videre kritisk til håndteringen av lånet fra Malvik Næringsbygg AS til Malvik biogass AS, som skjedde mellom kommunens folkevalgte representanter i de to selskapene, og etter hva vi erfarer uten at kommunestyret (som eier) eller administrasjonen i biogasselskapet så ut til å være involvert. Håndteringen framstår som uryddig.

Kilder

«Kommunalt eierskap – roller, styring og strategi», Vibeke Resch-Knudsen, Kommuneforlaget 2011

”Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak”, KS Eierforum 2009

“Eierskap - Behov og muligheter for politisk styring av selskaper og samarbeid i kommunene”, KS 2008

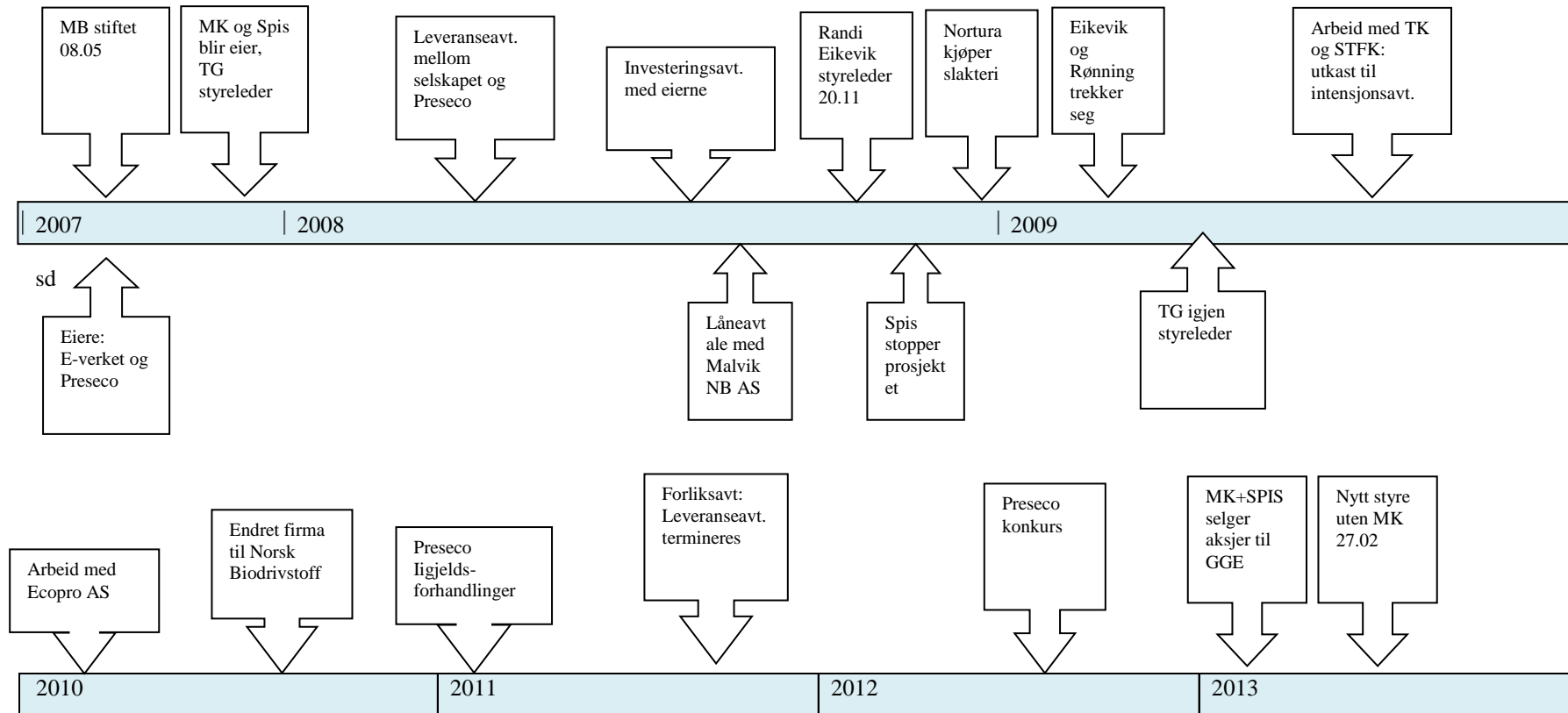
“Styrings og eierskap i kommunalt eide bedrifter”, Vibeke Resch-Knudsen, Kommuneforlaget 2007

“Aksjeloven og allmennaksjeloven”, kommentarutgave, Aarbakke m.fl., Universitetsforlaget 2012

“Kommuneloven med kommentarer”, 4. utgave, Overå og Bernt, Kommuneforlaget 2006

Aktører:	
Malvik Biogass AS: MB	SPIS (SPIS GRILLSTAD)
Norsk Biodrivstoff AS: NB	Nortura
Malvik Kommune: MK	Trondheim kommune: TK
Ordfører Terje Granmo: TG	STFK
Preseco: Finsk bioselskap	Global green Energi AS: GGE

Vedlegg 1: Enkel tidslinje¹⁵

¹⁵ Tidslinjen er utarbeidet for at det skal være enkelt for leseren å se hovedtrekkene i prosessen. Den er derfor veldig forenklet, og vi henviser til resten av rapporten for mer presise fakta.

Vedlegg 2: Dokumentgrunnlag: avtaler

Hva	Datert
Intensjonsavtale Malvik kommune og Malvik Everk.	20.3.2007
Investeringsavtale for Malvik BioGas AS	3.10.2008
Avtale mellom Spis Grilstad AS og Malvik kommune	Oktober 2007
Avtale om kommunal vannforsyning til Spis Grilstads slakteri på Sveberg	28.5.2008
Låneavtale mellom Malvik Næringsbygg AS og Malvik BioGas AS	27.10.2008
Avtale om overdragelsen av eiendom og virksomhet mellom Malvik BioGas AS og Nortura BA	14.4.2009
Avtale om overdragelse av aksjer mellom Malvik kommune og Spis Grilstad AS	6.12.2007
Aksjekjøpsavtale mellom Grilstad Holding AS, Malvik kommune og Global Green Energy AS	4.1.2013
Settlement agreement mellom Preseco og Norsk Biodrivstoff	30.9.2011
Intensjonsavtale Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune og Malvik kommune	Oktober 2009

Postadresse: Sandenveien 5, 730 Orkanger

Hovedkontor: Statens hus, Orkanger

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no